

Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE)

Sendt per e-post til: nve@nve.no

Deres referanse: Anne Folstad Hagen

Vår referanse
62199 | 51671435

Ansvarlig advokat
Jøran Sandvik

Oslo, 6. mars 2023

ØYFJELLET VINDKRAFTVERK - KONKRETISERING AV AVBØTENDE TILTAK FOR REINDRIFTEN

1. Innledning

Det vises til e-post fra NVE 24. februar 2023 med oversendelse av godkjente protokoller fra NVEs seneste konsultasjonsmøter med Jillen-Njaarke reinbeitedistrikt (distriktet) og Tina Berit K. Hætta (Hætta). I e-posten bes det om at Øyfeltet Wind AS (ØWAS) vurderer eventuelle endringer i ØWAS' foreslåtte plan for konkretisering av avbøtende tiltak for reindriften, jf. brev fra ØWAS til NVE 27. april 2022.

ØWAS opprettholder sitt forslag til plan for konkretisering av de avbøtende tiltak for reindriften, men foreslår enkelte endringer/tillegg som vi ber NVE vurdere i sin behandling av saken, se nedenfor.

ØWAS merker seg at distriktet uttrykker et ønske om en dynamisk og fleksibel tilnærming til de avbøtende tiltakene. ØWAS er enig i det. Det foreslås på denne bakgrunn at NVE konkretiserer et sett av avbøtende tiltak nå, men likevel slik at disse tiltakene senere kan suppleres med ytterligere avbøtende tiltak dersom det på sikt viser seg at de fastsatte tiltakene ikke er tilstrekkelige for å gjennomføre flyttingen på en tilstrekkelig god måte. Dette gir den klare fordel at man kan høste erfaring av flyttingen og tilpasse tiltakene til området og reindriftens bruk, se også Olje- og energidepartementets (OED) endelige MTA-vedtak som innebærer samme tilnærming.

For ordens skyld understreker vi at NVE nå skal fatte vedtak om en konkretisering av avbøtende tiltak innenfor de rammer som fremgår av anleggskonsesjonen og OEDs endelige MTA-vedtak. Dette er avbøtende tiltak som er ment å legge til rette for distriktets tilgang til og fra vinterbeitesone 5, og det er derfor ikke grunnlag for NVE til å vurdere ønsker om tiltak tilknyttet distriktets alminnelige drift, se nærmere om dette under. Det er likevel ingenting til hinder for at distriktet og ØWAS kommer til enighet også om slike elementer, men dette vil da falle utenfor saken som nå skal avgjøres av NVE.

2. Permanente og midlertidige gjerdeanlegg mv.

Distriktet peker i flere sammenhenger på det eksisterende gjerdeanlegget på Sjømoen, herunder behovet for å oppgradere/utvide dette, eventuelt å etablere helt nye permanente gjerdeanlegg både på øst- og vestsiden av Vefsna.

I brevet fra ØWAS til NVE 27. april 2022 omtales et tilskudd til en oppgradering av gjerdeanlegget på Sjømoen som et mulig tiltak. Vi vil imidlertid gjenta at det ikke er noen årsakssammenheng mellom

etableringen av vindkraftverket og tilstanden til gjerdeanlegget på Sjømoen. Et tilskudd til dette formål, eventuelt til nye permanente gjerdeanlegg på øst- og/eller vestsiden av Vefsna, vil derfor innebære et tilskudd til distriktets alminnelige drift, noe som faller utenfor saken som nå skal avgjøres av NVE. ØWAS er likevel positiv til å diskutere dette temaet med distriktet, men det må i så fall skje utenfor rammene for saken som nå skal avgjøres av NVE.

Hva gjelder mobile gjerder, uttrykker distriktet skepsis til dette, mens Hætta er mer positiv. Vi oppfatter at distriktet ønsker seg ytterligere permanente gjerdeanlegg på flere steder i stedet for mobile gjerder. Mobile gjerder er mye brukt i reindriften der man har behov for midlertidig styring av reinflokken, og ØWAS er usikre på hvorfor distriktet er tilbakeholdne med hensyn til dette tiltaket. Samtidig ser vi at distriktet er åpne for å ha mobile gjerder som en del av «verktøykassen».

I lys av at flytting gjennom vindkraftverket lar seg gjøre helt uten gjerder, fremstår det som hensiktsmessig å se om mobile gjerder kan lette arbeidet med flyttingen. ØWAS fastholder derfor forslaget om at et av tiltakene nå er å finansiere innkjøp av mobile gjerder.

ØWAS fastholder også at selskapet kan dekke utgifter til innkjøp av et permanent samlegjerde i Demmeldalen eller ved Livatnet, jf. vårt brev 13. januar 2023.

3. Stans av enkeltturbiner

Distriktet ønsker stans av samtlige turbiner i vindkraftverket ved en eventuell flytting til fots, i en periode på minst én måned. Etter ØWAS' oppfatning er det ikke grunnlag for dette.

I OEDs MTA-vedtak er det åpnet for stans av enkeltturbiner, typisk på kritiske punkter, dersom dette viser seg å være nødvendig. Vi minner om at det våren 2022, i etterkant av MTA-vedtaket, ble gjennomført flytting til fots uten stans av turbiner (og uten andre avbøtende tiltak). Flyttingen tok få dager. Hvis man etter å ha høstet ytterligere erfaring med flytting gjennom vindkraftverket ser at det er behov for stans av enkeltturbiner innenfor rammene av OEDs godkjenning av MTA-planen, vil ØWAS selvsagt forholde seg til OEDs vedtak om det. Vi mener imidlertid at det ikke er grunnlag for å ta i bruk dette inngripende tiltaket nå, jf. også punkt 11 under.

4. GPS-bjeller

På side 8 i protokollen fra møtet med distriktet nevnes GPS-bjeller som et aktuelt avbøtende tiltak. ØWAS er positiv til at dette legges til den grunnleggende listen over avbøtende tiltak som fastsettes nå. Dersom det er riktig at distriktet per i dag innehar ca. 40 GPS-bjeller, er ØWAS villig til å finansiere innkjøp av inntil 40 ytterlige GPS-bjeller til bruk for distriktet.

5. Eidsåsen

Alternativet med flytting av rein via Eidsåsen avvises tilsynelatende av distriktet, uten at vi kan se at det fremkommer en god begrunnelse for dette. Vi er enig i at alternativet dels er avhengig av isforholdene på Hundålvatnet, men alternativet kan også, gjennom relevante tiltak, utvikles slik at det ikke inkluderer Hundålvatnet. Vi mener derfor at dette alternativet bør være med som et mulig tiltak i fremtiden, og som kan utvikles videre ved behov.

6. Partenes roller ved etableringen av permanent infrastruktur mv.

En rekke steder i protokollen fra møtet med distriktet fremgår det at distriktet er av den oppfatning at ØWAS skal håndtere de praktiske sider (planlegging, søknader mv.) ved etableringen av permanent infrastruktur som gjerdeanlegg mv. Dette er ikke i tråd med OEDs MTA-vedtak, som er tydelig på at dette vil være distriktets ansvar. Det vil være helt nødvendig at distriktet selv står for dette. I motsatt fall legges dessverre opp til en situasjon der man potensielt får en varig diskusjon mellom partene om

praktisk gjennomføring som NVE konstant må ta stilling til. Det er ingen ønsket situasjon for noen. ØWAS er på sin side ansvarlig for å finansiere ny og permanent infrastruktur og andre avbøtende tiltak for å begrense konsekvensene av vindkraftverket. Distriktets nødvendige kostnader ved gjennomføringen er en del av de avbøtende tiltakene.

Når det gjelder løpende vedlikehold, må dette være distriktets ansvar. Reindriftsanlegg er ikke noe nytt for distriktet, og det er helt vanlig at reindriften selv står for vedlikehold av anleggene. Det er de som møter anleggene i marka, vet hvor skoen trykker, og hva som må gjøres år til år. Dersom det løpende vedlikeholdet overlates til ØWAS, vil det også være å flytte deler av de alminnelige driftskostnadene over på ØWAS. Det øker også faren for at NVE må involveres jevnlig i det som reelt er rene driftsspørsmål i distriktet.

7. Tilleggsforing

ØWAS har ikke innvendinger mot at kortvarig tilleggsforing i tilknytning til flyttingen inngår i listen over avbøtende tiltak som fastsettes nå. Dette er et tiltak som uansett fremstår som nærliggende som en tapspost i skjønnsaken. Omfanget av finansieringsplikten bør derfor fastsettes av skjønnsretten.

8. Helikopter

ØWAS er usikre på behovet for å bruke helikopter under flyttingen. Ved bruk av mobile gjerder, scootere, tilleggsforing, begrensnings av menneskelig aktivitet, tilpasning av brøytekanter mv. er det ingen forskning eller andre forhold som tilsier at man ikke kan gjennomføre flytting uten helikopter. Etter ØWAS' syn er det derfor ikke nødvendig å pålegge finansiering av helikopterbruk nå.

Samtidig har distriktet omfattende erfaring med helikopterbruk og *kan* åpenbart flytte gjennom planområdet ved hjelp av helikopter. Det tilsier at finansiering av helikopter er blant tiltakene som kan bli pålagt i fremtiden hvis flytting uten helikopter viser seg vanskelig.

Uavhengig av NVEs vurdering av dette spørsmålet, vil også skjønnsretten kunne ta stilling til om utgifter til helikopter er nødvendig som tapsbegrensende tiltak.

9. Fast kontaktperson

ØWAS stiller gjerne med en fast kontaktperson som distriktet kan forholde seg til, jf. ønsket om dette.

10. Kort om Hætta

ØWAS legger til grunn at Hætta selvsagt har rett til å benytte beiteressursene i distriktet på samme måte som de andre reieierne i distriktet. Det er ingenting ved hennes drift som så vidt vi kjenner til medfører særskilte behov for tiltak utover dem som iverksettes av hensyn til distriktet. Det er uomtvistet at Hætta aldri har brukt vinterbeitesone 5 eller planområdet.

11. Fremtidige evalueringer av avbøtende tiltak mv.

Distriktet peker på behovet for en fremtidig evaluering av de avbøtende tiltak, noe ØWAS også er enig i, jf. det som er skrevet over om en dynamisk og fleksibel tilnærming til de avbøtende tiltakene. Dette understøtter for øvrig synet om at det bør fastsettes et sett med grunnleggende avbøtende vilkår nå, men der en slik senere evaluering kan vise at det er behov for tilleggstiltak eller justeringer i de grunnleggende tiltakene. ØWAS er innstilt på å komme distriktet i møte også med hensyn til behov for endring av tiltak og eventuelle nye tiltak.

ØWAS er enig med Hætta i at det bør være NVE som utpeker utreder ved fremtidige evalueringer, jf. protokollen side 7. Det vises her også til vårt brev til NVE 13. januar. For ØWAS sin del kan det allerede nå settes et tidspunkt for evaluering noen år frem i tid.

12. Oppsummering

ØWAS ber etter dette om at det fattes vedtak av NVE i samsvar med forslaget 27. april 2022 punkt 3.1 – 3.3 og vårt brev 13. januar 2023 supplert med det som fremgår av brevet her.

Ytterligere tiltak bør avvete inntil det eventuelt viser seg at de grunnleggende tiltakene ikke er tilstrekkelige for å gjennomføre flyttingen på en god måte. Det vises til det som er sagt over.

Vedtak om konkretisering av avbøtende tiltak bør nå fattes av NVE så raskt som mulig.

Med vennlig hilsen
Advokatfirmaet Haavind AS

Jøran Sandvik
Advokat MNA

j.sandvik@haavind.no